

Orientacions per a la prova d'accés a cicles formatius de grau superior: prova de Llengua Catalana

1. Continguts principals

Els continguts de la prova d'accés a grau superior es corresponen als establerts al currículum oficial del batxillerat de les Illes Balears, amb especial esment als continguts següents:

Bloc 1. Ortografia

1.1. Fonemes i lletres:

b/v, s/ss/c/ç/z, g/j/tg/tj, x/lx/tx/lig, m/n/ny/mp, l·l, r/rr, h; els dígrafs.

1.2. L'accentuació:

- a) Diftongs, triftongs i hiats.*
- b) Normes generals d'accentuació: paraules agudes, planes i esdrúixoles.*
- c) Accentuació de les paraules compostes.*
- d) L'accent diacrític.*
- e) La dièresi: funcions i casos d'estalvi.*

1.3. L'entonació i els signes de puntuació:

- a) L'enunciació, la interrogació i l'exclamació.*
- b) El punt, la coma, el punt i coma, els punts suspensius, les cometes, etc.*

Bloc 2. Morfosintaxi

2.1. Els determinants:

- a) L'article determinat, l'article indeterminat i les contraccions.*
- b) Demostratius: aquest, aquell...*
- c) Possessius: el meu, el teu, el seu...*
- d) Numerals: cardinals i ordinals.*
- e) Quantitatius: gens, res, cap...*
- f) Interrogatius: què, quin, quant.*
- g) Exclamatius: que, quant.*

2.2 El substantiu:

- a) Definició, gènere i nombre.
- b) Tipus de substantius: comuns i propis; primitius i derivats; simples i composts; concrets i abstractes.

2.3. Els pronoms:

Definició i classificació: personals, relatius (identificació, funció i pràctica) i febles (funció i pràctica de substitució d'un complement).

2.4. L'adjectiu qualificatiu:

- a) Definició.
- b) El gènere (adjectius d'una terminació i de dues), el nombre i la concordança.

2.5. El verb:

- a) Les categories verbals: persona, nombre, temps i mode.
- b) El sistema verbal: les conjugacions (verbs regulars i irregulars).

2.6. L'adverbi:

Definició i classificació: lloc, temps, manera (formació dels adverbis acabats en *-ment*), quantitat, afirmació, negació i dubte.

2.7. Els relacionants:

- a) Les preposicions: definició i classificació. Pràctica amb les preposicions més corrents.
- b) Les conjuncions: coordinació i subordinació.

Bloc 3. Lèxic i semàntica

3.1. Lèxic:

- a) Formació del lèxic català.
- b) Els cultismes.
- c) Préstecs d'altres llengües i barbarismes.
- d) La creació de paraules: derivació i composició.

3.2. Semàntica:

- a) Les famílies lèxiques.
- b) Sinonímia i antonímia.
- c) Locucions i frases fetes habituals.
- d) Les relacions de significats: la comparació i la metàfora en el llenguatge quotidià.

Bloc 4. Gramàtica textual: el text o discurs

4.1. Les propietats del text:

- a) L'adequació i els registres idiomàtics: formals i informals.

- b) La coherència des del punt de vista semàntic. Text i paràgraf.
- c) La cohesió des del punt de vista sintàctic. Els connectors.

4.2. Les varietats textuals:

- a) L'objectivitat. El text expositiu de divulgació i els gèneres periodístics (la notícia i la crònica). El text instructiu.
- b) La subjectivitat. L'estructura del text argumentatiu (l'article d'opinió i l'editorial).
- c) La narració, la descripció i el diàleg.

Bloc 5. Lectura del text

- a) Comprensió de les paraules, les expressions i el sentit global del text.
- b) La reflexió a partir del text: identificació de l'estructura i de les idees principals i secundàries.
- c) Explicació, amb paraules pròpies, del contingut.

2. Percentatge corresponent a cada criteri d'avaluació

La prova avalua la totalitat dels criteris d'avaluació establerts al punt següent.

- La puntuació assignada al criteri 1 ha de ser de 3 punts.
- La puntuació assignada conjuntament als criteris 3 i 4 ha de ser de 3 punts.
- La puntuació restant s'ha de repartir proporcionalment entre la resta dels criteris d'avaluació.

3. Criteris d'avaluació

1. Redactar un text expositiu, argumentatiu, descriptiu, narratiu o instructiu, d'acord amb l'estructura textual i amb les normes ortogràfiques i de puntuació, a partir d'una situació o d'un fet explicat.
2. Substituir paraules d'un text mitjançant l'ús de la polisèmia, la sinonímia i l'antonímia.
3. Interpretar el significat de locucions, modismes i frases fetes d'ús corrent a partir d'un text escrit.
4. Identificar les idees principals i secundàries d'un text a partir de la lectura comprensiva.
5. Aplicar els coneixements teòrics estudiats (ortografia, morfosintaxi i lèxic i semàntica), tant a través d'exercicis específics com en la producció de textos.

4. Estructura de la prova i tipologia de les preguntes

- Preferentment, les proves es contextualitzen en entorns propers a la vida dels alumnes: situacions personals, familiars, escolars i socials, a més d'entorns humanístics i científics.

- Cadascuna de les proves conté preguntes obertes i semiobertes que requereixen dels alumnes capacitat de pensament crític, reflexió i maduresa. A més d'aquests tipus de preguntes, es poden usar preguntes d'opció múltiple (triar l'opció correcta entre les donades, vertader/fals, emplenar taules, etc.). La puntuació assignada a les preguntes obertes i semiobertes suposen almenys el 50 % de la puntuació de la prova.
- En aquestes orientacions s'entenen les categories de preguntes de la manera següent:
 - Preguntes d'opció múltiple: preguntes amb una sola resposta correcta inequívoca i que no exigeixen elaboració per part de l'alumne ja que s'ha de limitar a triar una de les respostes proposades. Entre aquests tipus de preguntes se'n poden trobar com ara triar l'opció correcta entre les donades, vertader/fals, etc.
 - Preguntes semiobertes: preguntes amb resposta inequívoca que requereixen elaboració per part de l'alumne. Aquesta construcció és breu; per exemple, resolució de problemes, emplenar buits sempre que no es facilitin les respostes, relacionar dades, emplenar taules, dibuixar gràfiques o vistes, qüestions de resposta breu, ordenar diferents conceptes, etc.
 - Preguntes obertes: preguntes que, a partir d'un text, supòsit, gràfic, imatge o similar, exigeixen elaboració per part de l'alumne i que no tenen una sola resposta correcta inequívoca. S'engloben dins aquests tipus les produccions escrites i les composicions plàstiques.

5. Criteris de qualificació

1. La prova es valora de 0 a 10, amb dos decimals. A l'enunciat de cada pregunta s'ha d'indicar la valoració màxima de cada apartat.
2. Es valora en conjunt el contingut i l'expressió. Quant a l'expressió, es té en compte el següent:
 - Correcció formal i gramatical (netedat, ortografia, ús dels signes de puntuació, etc.).
 - Precisió i claredat en l'expressió.
 - Ordre i coherència de l'exposició (estructura, argumentació, adequació a les qüestions i els temes proposats, etc.).
 - Adequació del discurs a la situació comunicativa i riquesa d'estil (varietat lèxica i sintàctica, ús de recursos expressius, etc).
3. En les qüestions que requereixin encerclar o marcar l'opció correcta només hi pot aparèixer una marca, en cas contrari, la resposta s'invalida íntegrament.
4. Les preguntes obertes de comprensió escrita només es valoraran si la resposta no resulta ser una còpia literal del text. Les respostes tampoc no es valoraran si es limiten a donar una opinió personal sense fer referència al contingut del text de l'enunciat.

5. Els texts que s'hagin de produir, si s'escauen, tindran una longitud màxima de 250 paraules, com a norma general. En el cas d'establir un nombre de paraules objectiu es permetrà un marge d'un $\pm 20\%$ sense penalització. En el cas que s'indiqui la longitud sol·licitada en la producció d'un text, l'extensió desajustada de la redacció es penalitza fins a un 20% de la nota.
6. No es valoren les redaccions que desenvolupin un tema distint del que es demana a l'enunciat.
7. S'intentaran evitar les preguntes encadenades. En qualsevol cas, els apartats d'un enunciat que en tenguin es corregiran independentment. Els apartats que necessitin el resultat d'un apartat anterior per resoldre's es corregiran assumint que el resultat de l'apartat anterior és correcte, tant si realment ho és com si no.
8. Quant a la correcció ortogràfica, s'aplica el criteri de descompte ortogràfic següent:
 - Penalitza fins a 2 punts. 5 faltes de gràcia. Faltes repetides: només compten una vegada. Més d'una errada en una paraula: només compta una falta.
 - Barem: 0-5 errades, 0 punts; 6-10 errades, -0,25 punts; 11-15 errades, -0,5 punts; 16-20 errades, -1 punt; 21-25 errades, -1,5 punts; 26 errades o més, -2 punts.
9. Així mateix, a les preguntes que exigeixin la producció d'un text per part de l'estudiant, s'apliquen els criteris específics següents:
 - 3 punts quan el text expressi amb claredat idees i conceptes ajustats al tema triat entre els dos que s'han proposat, presenti tesis i arguments de manera ordenada, amb una distribució correcta en paràgrafs, un bon ús dels signes de puntuació i dels marcadors discursius i un lèxic i una sintaxi adequats, i mostri en general una correcció gramatical clara;
 - 2,5 punts quan el text expressi idees ajustades al tema i mantengui el bon ús de la puntuació i dels marcadors discursius i un lèxic i una sintaxi adequats, però es mostri pobre de contingut o no acabi de formular una tesi o uns arguments de forma clara;
 - 2 o 1,5 punts quan el text s'expressi amb ordre, però es mostri marcadament pobre en idees i conceptes o no acabi de donar arguments clars i, a més, presenti algunes limitacions en el lèxic o la sintaxi i en l'aplicació de la normativa (2 o 1,5 punts, segons el grau en què es presentin aquests problemes);
 - 1 o 0,5 punts quan el text presenti limitacions importants (1 o 1,5 punts, segons el grau), tant en el contingut (incoherències, contradiccions, falta de claredat, etc.) com en la forma (errors ortogràfics o sintàctics, pobresa d'expressió, barbarismes o lèxic poc adequat, etc.);

- 0 punts quan el text resulti del tot deficient, no expressi amb claredat les idees i presenti errors greus i reiterats de qualsevol tipus, o bé quan el contingut no s'ajusti als temes proposats.

6. Materials necessaris per a la realització de la prova

- L'examen s'ha de presentar escrit amb tinta blava o negra, no a llapis.
- No es poden usar telèfons mòbils ni aparells electrònics.
- No es pot entrar a l'examen amb textos o documents escrits.
- Les persones aspirants podran sol·licitar un únic full de paper, segellat, per fer-hi anotacions, esquemes, etc. Aquest full s'ha de lliurar juntament amb la prova i no es corregirà.

7. Durada de la prova

La durada d'aquesta part de la prova serà d'una hora (60 minuts).